

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.253/2022/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. P. M. ügyvéd mint pártfogó ügyvéd (cím szám alatti székhelyű) által képviselt felperes neve (cím szám alatti lakos) felperesnek – a dr. Nagy Attila ügyvéd (cím szám alatti székhelyű) által képviselt alperes neve (cím szám alatti lakos) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Debreceni Törvényszék 15.P.20.030/2022/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám és az alperes által 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének az elsőfokú eljárásban felmerült díját az állam viseli.

Megállapítja, hogy a felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására további 2120 (kettőezeregyszázhusz) Ft fellebbezési illetéket.

Megállapítja, hogy az alperes a másodfokú költségét maga viseli, továbbá a 48 000 (negyvennyolcezer) Ft fellebbezési illetéket, valamint a felperest a másodfokú eljárásban is képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes D.-n, az cím1 szám, az alperes az cím2 szám alatt lakik.

[2] A felek, valamint a felperes és az alperes apja között különböző közigazgatási, rendőrségi, illetőleg bírósági eljárások voltak, illetőleg vannak folyamatban, amelyek részben arra vezethetők vissza, hogy az alperes apja a teherautójával az udvarukra történő beállás érdekében igénybe szokta venni a felperes ingatlana előtti utcafronti részt. Ezt a felperes nehezményezi, így a felek közötti viszony haragos.

[3] A felperes abból a célból, hogy az alperes a teherautójával ne tudjon beállni az udvarára, 2019. november 10-én egy földmunkagéppel árkot ásott az ingatlana előtti utcafronti részen, amelyről előbb az alperes anyja, majd az alperes telefonnal videofelvételt készített.

A felvételkedzés közben a peres felek, illetőleg az ott jelenlévő hozzátartozóik (a felperes fia és felesége, valamint az alperes apja és anyja) között tettelegességig fajuló szóváltás alakult ki.

A felperes egy, a földmunkavégzéshez használt lapátot fejével fölfelé a magasba lendítve közelített az alperesi család kapuja felé, amire az alperes apja fölvetett egy hosszabb vasrudat. Az alperesi család kapujában dulakodás alakult ki.

A dulakodás közben az alperes apjának arcán horzsolásos sérülés keletkezett, illetőleg a telefonnal készített videofelvételen elhangzott közlésekből megállapíthatóan megsérült a felperes fiának a kabátja, valamint az alperesi család mobiltelefonja.

[4] A felek közötti szóváltás során az alábbi – a kereset tárgyává tett – közlések hangzottak el:

1. Az alperes azt mondta a felperes fiának, hogy „(...) rohadj meg!”
2. Az alperes azt kiáltotta a felperes és a felperes házastársa felé, hogy „egyet a telefonba, egyet meg anyának.”
3. Az alperes a felperest „faszszopó geci”-nek nevezte.
4. Miután vérző seb keletkezett az alperes apjának az arcán, az alperes azt kiabálta a felperesnek, hogy „vágd le inkább a körmödöt! (...)”

[5] A felperes módosított keresetében annak a megállapítását kérte, hogy az alperes a róla való videofelvétel-készítéssel megsértette a képmása és a hangfelvétele, a tényállásban írt 4 közléssel pedig a becsülete védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, és kötelezze őt arra, hogy a jogsértésekért kérjen tőle bocsánatot, amelyet jelentessen meg a H.-B.-i N.-ban.

Kérte továbbá, hogy a törvényszék kötelezze az alperest 200 000 Ft sérelemdíj megfizetésére is.

[6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Kifejtette, hogy az 1. számú közlést az alperes a felperes fiának kiáltotta. A 2. számú mondatot a felperes szándékosan úgy tárta a bíróság elé, hogy az becsületsértőként hangozzék, pedig az nem bír ilyen tartalommal. A 3. számú mondat vonatkozásában vitatta, hogy azt az alperes a felperesnek mondta volna, a 4. számú mondatról pedig úgy vélte, hogy az nem volt gyalázkodó.

Rögzítette, hogy a felperes maga is becsületsértő, gyalázkodó, valamint az alperest és a családját megalázó kijelentéseket használ, az emberi méltóságot nem tiszteli, ezért jogával visszaélve indított pert.

Viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a felperes 2019. november 10-én megsértette az alperes becsülete védelméhez való személyiségi jogát, amikor azt mondta az alperesnek, hogy „te egy gödri cigány vagy”, „te, te, te faszsopó”, „a te kölyköd a hülye, te majom”, „fogd be te, te gödri cigány”, „milyen családod, te majom”, „te faszsopó”, „összehajtalak én téged, te faszsopó, ezt kapd be”, „te senkiházi geci”, „ki a geci vagy te?”.

Kérte, hogy a bíróság tiltsa el a felperest a további jogsértéstől, és kötelezze őt arra, hogy a jogsértésekért kérjen tőle bocsánatot, amelyet jelentessen meg a H.-B.-i N.-ban.

Kérte továbbá, hogy a törvényszék kötelezze a felperest 100 000 Ft sérelemdíj megfizetésére.

Perköltségként bruttó 254 000 Ft ügyvédi munkadíjat, valamint tárgyalásonként 10 000 Ft készkiadást számított föl.

[7] A törvényszék a 15.P.20.030/2022/9-I. számú, 2022. április 22. napján jogerőre emelkedett végzésével a képmáshoz és hangfelvételhez való jog érvényesítése iránt indított kereset, valamint a viszontkereset vonatkozásában az eljárást megszüntette.

[8] A Debreceni Törvényszék 15.P.20.030/2022/10. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 70 000 Ft perköltséget.

Megállapította, hogy a meg nem fizetett 36 000 Ft kereseti illetéket az állam, a felperes pártfogó ügyvédjének a díját pedig a felperes köteles viselni.

Indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, 2:45. §-át, 2:51. §-a (1) bekezdésének a)-e) pontjait és 2:52. §-át, valamint a BH2002.352. és a BDT2019.3987. számú eseti döntéseket, továbbá a Kúria Pfv.IV.20.970/2018/7. számú határozatát felhívva kifejtette, hogy a kereset tárgyává tett 1. számú közlést az alperes nem a felperesnek, hanem a felperes fiának címezte. A 2. és a 4. számú közlésekkel kapcsolatban kifejtette: köztudomású, hogy már egy egészen rövid, akár 1 mm nagyságú körömmel is okozható karmolósos sérülés, amivel a perbeli szóváltás idején nem vitatottan a felperes is rendelkezhetett, hiszen legalább ekkora körme a perben megtartott utolsó tárgyaláson is volt, így a körmének a levágására történő alperesi felhívás semmiképpen sem tekinthető a felperes becsületét sértő, indokolatlanul bántó, megalázó véleményt tartalmazó felhívásnak.

A 3. számú közléssel kapcsolatban rögzítette, hogy ezt a kifejezést maga a felperes is többször használta a szóváltás során, továbbá e kifejezés már a bírói gyakorlat alapján sem tekinthető feltétlenül becsületsértőnek, az nem több egy köztöszónál, így e közléssel kapcsolatban sem állapítható meg a személyiségi jogi jogsértés.

A perköltségről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. §-ának (1) és (5) bekezdései, 83. §-ának (1) bekezdése, 101. §-ának (3) bekezdése és 102. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett, és a pervesztes felperest az alperes jogi képviselővel kapcsolatban felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjai szerinti, ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján 70 000 Ft-ra mérsékelt ügyvédi munkadíj, valamint az alperesi jogi képviselő tárgyalásokon való megjelenésével felmerült készkiadás megfizetésére kötelezte, továbbá megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének a díját a pervesztes felperes, a kereseti illetéket pedig – a felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel – az állam viseli.

[9] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet módosított keresete szerinti megváltoztatását, és az alperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Indokolásában előadta, hogy az elsőfokú ítélet jogsértő, mert a Ptk. 2:42. §-ának (2) bekezdésébe, 2:43. §-ának d) pontjába és 2:45. §-ának (1) bekezdésébe, valamint a Kúria Pfv.IV.20.970/2018/7. számú határozatába és a BDT2019.3987. számú eseti döntésbe ütközik.

Álláspontja szerint – figyelemmel a hangnemre, az indulati töltetre, illetőleg az indokolatlan tegezésre – mind a négy közlés alkalmas a felperes becsületének a megsértésére.

[10] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és az elsőfokú perköltség összegének 70 000 Ft-ról bruttó 284 000 Ft-ra történő felemelését (amelyből 254 000 Ft az ügyvédi munkadíj és 3 X 10 000 Ft az útiköltség), továbbá a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségében marasztalását kérte.

Fellebbezésében a Kúria Kfv.I.35.664/2017/4., a Pécsi Ítéltábla Gf.III.40.019/2019/8., valamint a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.339/2018/7. számú eseti döntését felhívva kifejtette, hogy a perbeli ügyben eldöntendő jogkérdés nem tekinthető egyszerűnek, hiszen a jogalkotó a személyiségi jogi pereket a törvényszék hatáskörébe utalta.

Rögzítette, hogy a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a (2) bekezdésének 2018. január 1-jétől hatályos módosítása óta az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj vagy költségterítés összege már nem mérsékelhető a bíróság által azért, mert az nem áll arányban a pertárgy értékével. (Hasonlóan foglalt állást a Debreceni Törvényszék 5.Pf.21.160/2020/5. számú határozata.)

[11] A felek nem terjesztettek elő fellebbezési ellenkérelmet.

[12] Az ítéltábla a felperes és az alperes fellebbezését a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azokat alaptalannak találta.

[13] A törvényszék a tényállást a kereset és az ellenkérelem keretei között feltárta, a felek bizonyítási indítványainak megfelelő bizonyítást folytatott le, az ítéltábla az abból levont végkövetkeztetésével is egyetértett, az elsőfokú ítéletben írt jogi érvelést a fellebbezésekben írtak miatt tartotta szükségesnek pontosítani, illetőleg kiegészíteni.

I. A felperes fellebbezése

[14] A Ptk. 2:43. §-a d) pontjának I. fordulata szerint a személyiségi jog sérelmét jelenti a becsület megsértése.

[15] A Ptk. 2:45. §-ának (1) bekezdése értelmében a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás.

[16] Az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI.24.) AB számú határozata indokolásában kimondta, hogy a véleménynyilvánítási szabadság alapvető célja annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az egyén mások véleményét formálja, meggyőzzön másokat saját álláspontjáról. A véleménynyilvánítás szabadsága általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is.

[17] Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére, a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul.

[18] Az ítélkezési gyakorlat jogirodalomban is megjelenő álláspontja szerint személyiségi jogot sértőnek tartott közlés értékelésekor „sohasem lehet elvonatkoztatni a

körülményektől, a szövegkörnyezettől, a kiváltó közléstől, az élethelyzettől. Lehetséges, hogy a véleménnyel illetett szituáció maga váltja ki, indukálja a véleménynyilvánítást, s így az a megengedhetőségi határon belül marad. (...) [Minden esetben vizsgálni kell tehát, hogy] a közlésre milyen szövegkörnyezetben, közegben, milyen előzményeket követően került sor. Ilyen előzmény lehet a közléssel érintett személy előzetes olyan megnyilvánulása, esetlegesen kihívó magatartása, amely kiváltotta az adott közlést. A közlés jogi megítélése nem függetleníthető tehát attól, hogy a megfogalmazást milyen felperesi magatartás, megnyilvánulás váltja ki.” [Lásd Görög Márta: A személyiség védelme a becsület és a jóhírnév vonatkozásában. In: Csehi Zoltán – Navratyil Zoltán (szerk.): A személyiség és a média a polgári és büntetőjogban. Complex Kiadó, Budapest, 2014, 160-161. o.; a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása és EBH2007.1599. szám alatt közzétett határozata, valamint a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.728/2016/4. számú eseti döntése]

[19] A felperes beismerte, hogy „(...) a mélyedést a célból csináltatta (...), hogy ne tudjon odaállni az autójával az alperesi család.” (15.P.20.030/2022/9. számú jkv. 3. oldalának 6. bekezdése)

A felperes szerint „(...) [az alperes és családja] szándékosan fordulnak meg úgy, ahogy megfordulnak, máshogy is be tudnának állni a kapujukon.” (15.P.20.030/2022/9. számú jkv. 8. oldalának 2. bekezdése)

[20] A perben sérelmezett közlések az árokásatás, illetőleg az arról előbb az alperes anyja, majd az alperes általi telefonnal történő videofelvétel készítése közben, a felek, valamint az ott jelenlévő hozzátartozók között tettelegesséig fajuló szóváltás során hangzottak el.

[21] Az emberek közötti verbális kommunikációnak kétségtelenül van egy kulturális minimuma, amelyet fő szabály szerint minden esetben – vita kialakulásakor is –, minden embernek követnie kell (lásd a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.788/2020/4. számú, valamint a Kúria Pfv.IV.20.409/2019/4. számú határozatait).

[22] A Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.218/2022/4. számú határozata szerint ugyanakkor kialakulhatnak olyan közösségek, amelyek tagjai egymás között ennél alacsonyabb kulturális színvonalon kommunikálnak, így elvileg nem zárható ki olyan eset, amikor a bíróságnak a Ptk. 2:45. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogszabályi feltételek fennállását kivételesen a kulturált emberi kommunikáció minimális követelményeinél alacsonyabb színvonal alapulvétel kell vizsgálnia.

[23] Ilyen eset lehet például egy olyan kölcsönös szóváltás, amelynek során a felek a vita hevében mindketten obszcén közlésekkel illetik a másik felet.

[24] A Kúria Pfv.IV.21.067/2020/4. számú határozata értelmében az ilyen kölcsönös sértegetés során mindkét féltől elhangzó obszcén közlések nem valósítanak meg becsületsértést.

[25] A perbeli videofelvételből is megállapítható, de a felperes maga sem vitatta, hogy „pont ugyanolyan sértő kijelentéseket tett(...) a[z alperesi] alperes-i család tagjaira, mint amilyeneket ők tettek rá (...)” (12.P.21.279/2020/19. számú jkv. 6. oldalának 4. bekezdése)

A felperes beismerte, hogy maga is mondta az alperesnek azt, hogy „faszszopó”. (15.P.20.030/2022/9. számú jkv. 4. oldalának 4-5. bekezdései)

[26] A törvényszék helyesen állapította meg, hogy az 1. számú közlés nem a peres felek között hangzott el: azt az alperes a felperes fiának mondta.

Miután a törvényszék a 2. számú közlés vonatkozásában azt állapította meg, hogy az az a peres felek között hangzott el, és az alperes az elsőfokú ítélet e rendelkezése ellen nem élt fellebbezéssel, így az ítéltábla ezt a megállapítást a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése értelmében elfogadva azt a következtetést vonta le, hogy ez a közlés egyrészt nem tekinthető indokolatlanul bántónak, megalázónak, a felperest emberi mivoltától megfosztónak, másrészt pedig az a peres felek és a helyszínen jelenlévő hozzátartozóik közötti kölcsönös, a felek aktív verbális részvételével lezajlott szóváltás során hangzott el, ahogy a 4. számú közlés is.

A 4. számú, a felperes körmének a méretére célzó, a levágását szorgalmazó közlés viszont nem tényállítás – így valóságtartalmának a bíróság által fogatosított szemle keretében történő vizsgálata szükségtelen volt –, hanem a felperes testi higiéniájával kapcsolatos, gúnyos, ám indokolatlanul sértőnek, bántónak, vagy megalázónak nem minősülő közlésnek tekinthető.

A 3. számú, a becsatolt videofelvételből megállapíthatóan nemcsak az alperes által a felperesre, hanem a felperes által beismerten az alperesre is használt – helyesen nem kötőszó, hanem – a kereset tárgyává tett mondatban trágár indulatszóként viselkedő melléknév, a per tárgyává tett, tettlegességig fajuló szóváltás egészét tekintve, úgyszintén nem minősül a felperes becsületét sértő közlésnek.

[27] Összességében az elsőfokú bíróság helyesen döntött tehát akkor, amikor a felperes keresetét elutasította.

II. Az alperes fellebbezése

[28] Az ítéltábla alaptalannak találta az alperes elsőfokú perköltség felemelésére irányuló fellebbezését is.

[29] Az alperes fellebbezési érvelésétől eltérően, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-ának (2) bekezdése szerint a megbízási szerződésben kikötött és felszámított ügyvédi munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

[30] Az ítéltábla rögzíti, hogy a törvényszék hatáskörébe tartozó személyiségi jogi perek is lehetnek egyszerű jogi megítélésűek és kevésbé munkaigényesek, ha azokban a törvényszéknek csupán néhány rövidebb közlés személyiségi jogot sértő voltának a kérdésében kell állást foglalnia, és a keresetet a jogalap körében, azaz már a személyiségi jogi jogsértés megállapítása iránti kereset tekintetében alaptalannak találja. Ebben az esetben a bíróság jogszerűen igazítja az alperest képviselő ügyvéd munkadíját – nem a

pertárgyértékhez, hanem – az általa szerkesztett beadványok, illetőleg a tárgyalás(ok)on kifejtett ügyvédi tevékenység elfogadható munka- és időigényességéhez, s így azt jogszerűen határozza meg a megbízási szerződésben megjelölnél alacsonyabb összegben.

[31] A fellebbezés elbírálása szempontjából releváns periratokat áttekintve: az alperesi jogi képviselő egy 9 oldalas, illetőleg egy 10 oldalas ellenkérelmet, valamint két egyoldalas, ügyviteli információkat tartalmazó beadványt szerkesztett, továbbá két 1,5 óráig és egy 1 óráig tartó tárgyaláson, valamint a határozathirdetésen vett részt.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megítélt bruttó 70 000 Ft összegű ügyvédi munkadíj igazodik egy négy rövidebb közléssel kapcsolatos, keresetelutasítással befejezett személyiségi jogi perben kifejtett, fentebb részletezett alperesi ügyvédi tevékenységhez.

III. Összegzés

[32] Miután a felperes részére a H.-B. M.-i K.h. olyan formában engedélyezett pártfogó ügyvédi képviselőt, hogy az őt képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli (1..P21.2../20../1./F/1. szám alatt becsatolt pártfogó ügyvédi meghatalmazás), ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján – figyelemmel a Pp. 101. §-ának (3) bekezdésében és 102. §-ának (6) bekezdésében írtakra – azzal hagyta helyben, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének az elsőfokú eljárásban felmerült díját az állam viseli.

IV. Másodfokú perköltség

[33] Másodfokú perköltségként az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. §-ának (1) bekezdése, ugyanezen szakasz (3) bekezdésének c) pontja és az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes fellebbezésével kapcsolatban 600 000 Ft $\times$ 0,08 = 48 000 Ft, az alperes fellebbezésével kapcsolatban pedig 284 000 Ft – 70 000 Ft = 214 000 Ft $\times$ 0,08 = 17 120 Ft összegű fellebbezési illeték merült föl.

[34] Miután mindkét fél fellebbezése alaptalannak bizonyult, ezért az ítéltábla a Pp. 83. §-ának (2) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy a felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Figyelemmel arra, hogy a felperest a másodfokú eljárásban is pártfogó ügyvéd képviselte, amelynek a díját a fentebb hivatkozott pártfogó ügyvédi meghatalmazás szerint az állam viseli, ezért az ítéltábla a Pp. 101. §-ának (3) bekezdése és 102. §-ának (6) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a felperest a másodfokú eljárásban is képviselő pártfogó ügyvéd díját úgyszintén az állam viseli.

[35] Az ítéltábla az alperest a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése és 102. §-ának (1) bekezdés alapján az általa – a per Itv. 62. §-a (1) bekezdésének f) pontján alapuló tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta ellenére – megfizetett 15 000 Ft fellebbezési illetéken felül további 2120 Ft fellebbezési illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte, valamint a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes alaptalan

fellebbezésével kapcsolatban fölmerült, 48 000 Ft összegű fellebbezési illetéket a felperes személyes költségmentességére tekintettel az állam viseli.

Debrecen, 2022. december 15.

Dr. Bakó Pál s.k. tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró